

دست‌های بوسیدنی

قبال رهنگی حجت‌الاسلام والمسلمین حسین ابراهیمی

یکی از علامت‌های انسان مؤمن، این است که در هرجا باشد، مایه برکت است و وجود او همیشه برای دیگران مفید است و همه، او را به کار خیر می‌شناسند و به خیررسانی ازسوی او امیدوارند.

معروف است که زنده‌یاد آیت‌ا... فاضل لنکرانی به یکی از مسئولان گفتند: «من پنجاه سال است دارم اسلام می‌خوانم، بگذار خلاصه‌اش را برایت بگویم؛ واجبات را انجام بده، به جای مستحبات، تامی‌توانی به کار مردم برس. کار مردم را راه بینداز، اگر قیامت کسی از تو سؤال کرد، بگو فاضل گفته بود».

همچنین در روایت معروفی، پیامبر خدا^(ص) می‌فرمایند: «خَیْرَکُم اَنْفُکُم لِلنَّاسِ، بهترین شما شخصی است که بیشترین نفع را به مردم برساند».

هرکس ز کار خلق، یکی عقده وا کند

ایزد هزار عقده ز کارش رها کند

صدها فرشته بوسه بر آن دست می‌زنند

کرکار خلق، یکی گره بسته وا کند

مرد جوانی پدرپیش‌مریض شد. اویدرش را که بیماری‌اش شدت گرفته بود، در گوشه جاده‌ای رها کرد و از آنجا دور شد. پیرمرد ساعت‌ها کنار جاده افتاده بود و به‌زحمت نفس‌های آخرش را می‌کشید. رهگذران از ترس مسری بودن بیماری پیرمرد و برای فرار از ددرس، بی‌اعتنا به ناله‌های او، راه خود را می‌گرفتند و می‌رفتند. عارفی از آن جاده عبور می‌کرد. به‌محض دیدن پیرمرد، او را به دوش گرفت تا ببرد و درمانش کند. رهگذری به‌طلعنه به عارف گفت: «این پیرمرد فقیر است و بیمار، و مرگش نیز نزدیک، نه از او سودی به تو می‌رسد نه کمک‌تو تغییری در اوضاع او به وجود می‌آورد. پسرش هم او را در اینجا به حال خود رها کرده و رفته است. تو برای چه به او کمک می‌کنی؟». عارف گفت: من به او کمک نمی‌کنم، بلکه به خودم کمک می‌کنم. اگر من هم مانند پسرش و رهگذران، او را به حال خود رها کنم، چگونه رو به آسمان برگردانم و از خالق هستی، تقاضای هم‌صحبتی کنم؟ من به خودم کمک می‌کنم». زیباترین سخن همین‌است: «هرکهبه‌دیگران کمک‌کند، درواقع‌به‌خودش کمک‌می‌کند». امیرالمؤمنین علی^(ع) می‌فرمایند: «تو اگر نیکی کنی، خودت را گرامی داشته‌ای و به خودت نیکی کرده‌ای. اگر بدی کنی، خودت را خوار کرده‌ای و به‌خودت زیان‌رسانده‌ای». باز کردن گره از کار دیگران باعث می‌شود خدای بزرگ، گره از کار ما باز کند و کمک کردن به دیگران موجب می‌شود که انسان به رشد الهی و محبوبیت و عزت برسد که اگر کارش را برای خدا انجام بدهد، این عزت را در دو دنیا خواهد داشت، پس کار خیر و خدمتی که انجام می‌شود، برای آنکه در پیشگاه خداوند پذیرفته شود، باید شرایطی داشته باشد.

خدمت عبادی علاوه‌بر انگیزه الهی و تقرب به خدا، دارای شرایط زیر است:

- در راه خدا باشد.
- مخلصانه انجام شود.
- خیرخواهانه باشد و فاعلش، نیت و هدف خیر داشته باشد.
- به‌منظور به‌دست آوردن مال و منال و شهرت و مقام نباشد.
- از منت و آزار، مبرا باشد.

و درکل این خدمت طبق دستورهای دینی و روش اهل بیت^(ع) باشد که حضرت علی^(ع) در این باره می‌فرمایند: «حسن الصنائع ما وافق الشرایع، بهترین احسان‌ها و خدمات، آن است که موافق با شریعت‌ها و طبق شرایط و موازین دینی باشد». احادیث در باب کمک کردن به مردم و فضیلت و شرایط آن فراوان است. در یکی از آن‌ها نبی مکرم اسلام^(ص) فرموده‌اند: «مردم به منزله عیال خداوند هستند. دوست‌داشتنی‌ترین خلق پیش خدا، فردی است که به‌مردم نفع برساند یا خانواده‌ای را خوشحال کند یا با برادر مسلمانش به‌خاطر برآوردن حاجتش، راه بیاید. این عمل از اعتکاف دو ماه در مسجدالحرام بهتر است».

از خداوند بزرگ می‌خواهیم که توفیق نفع‌رسانی به دیگران، بدون ریا و همراه با اخلاص را، به ما و خانواده و مسئولان ما عنایت کند، ان شاءا...!

بپرس و بدان

حکم خوانندگی زنان

در این ستون به پرسش‌های شما درباره حکم مسائل مختلف از نظر شرعی پاسخ خواهیم داد. شما مخاطبان گرامی می‌توانید پرسش‌های خود را به شماره پیامک ۰۲۲۸۹۳۰۰۰ یا ما در میان بگذارید.

- سؤال:** آیا خوانندگی زنان حرام است؟ آیا شنیدن صدای زنان به‌عنوان خواننده، از نظر شرعی دارای اشکال است؟
- پاسخ اجمالی:** این پرسشی است که ذهن بسیاری از افراد را به خود مشغول کرده است. برای رسیدن به پاسخ این پرسش، باید دو فرض را مد‌نظر قرار داد. **فرض اول:** هنگامی است که این خوانندگی موجب غنا شود. در تعریف غنا آمده که عبارت است از ترجیع صدا و گرداندن آن در حلق خواننده، به‌طوری‌که طرب انگیز و مناسب با مجالس لهو و گناه باشد. در چنین فرضی، نظر تمام علما بر حرام بودن است. **اما در فرض دوم:** یعنی غنا نداشتن صدای خواننده زن، میان علما اختلاف نظر وجود دارد. با این توضیحات، پاسخ مراجع عظام تقلید به این سؤال، چنین است.

- آیت‌ا...العظمی سیدعلی خامنه‌ای:** اگر صدای زن (چه به صورت تک خوانی یا همخوانی یا زنان یا با مردان) به صورت غنا نباشد و گوش دادن به صدای او هم به قصد لذت و ریبیه نباشد و مفسده‌ای هم بر آن مترتب نشود، اشکال ندارد. اگر مفسده داشته باشد یا «تحریک شهوت» بکند، جایز نیست.
- آیت‌ا...العظمی سیستانی:** آواز خواندن زن، حرام نیست، مگر اینکه مشتمل بر ترقیق و تحسین که عادت «مهیج شهوت» شونده باشد. در این صورت بر مردان هم حرام است و منظور از آن، سخن باطلی است که با آواز خوانده می‌شود که مناسب مجالس لهو و لعب باشد.
- آیت‌ا...العظمی مکارم شیرازی:** کلیه آهنگ‌ها و صداهایی که مناسب مجالس لهو و فساد است، حرام و غیر آن جایز است و فرقی در این قسمت میان مرد و زن نیست، ولی خوانندگی نوع مباح برای زنان، در صورتی جایز است که مجلس، مخصوص به جنس خودشان باشد، خواه دسته جمعی بخوانند یا به‌تنهایی.
- آیات عظام تبریزی و نوری همدانی:** گوش دادن به آواز زن اگر غنا نباشد و باعث التذاذ جنسی و «تهییج شهوت» نشود و مفسده‌ای بر آن مترتب نگردد، اشکال ندارد.
- آیات عظام امام خمینی^(ره)، فاضل لنکرانی، بهجت، صافی گلپایگانی و وحید خراسانی:** گوش دادن به صدای خوانندگی زن، مطلقاً جایز نیست.

- سؤال:** آیا مداحی کردن بانوان، جایز است؟ آیا خواندن زن در مجالس عزاداری یا علم به اینکه مردان نامحرم صدای او را می‌شنوند، جایز است؟
- آیت‌ا...العظمی سیدعلی خامنه‌ای:** مداحی زن در جایی که می‌داند نامحرم صدای او را می‌شنود، اگر موجب جلب توجه و تهییج نامحرم و یا مفسده دیگری گردد، جایز نیست و درمورد سؤال دوم، اگر خوف مفسده باشد، باید از آن اجتناب شود.

- سؤال:** اگر بانوانی که مداحی می‌کنند، صدایشان از خانه بیرون برود و نامحرم صدای آن‌ها را بشنود، چه حکمی دارد و مثلاً مولودی خواندن و دست زدن در خانه، اشکالی دارد؟
- آیت‌ا...العظمی مکارم شیرازی:** باید به شکلی بخوانند که صدای آن‌ها را نامحرم نشنود.

شماره

فراخوان عام خدا برای بندگی

رجب؛ میان برسیدن به خداست

آمنه مستقیمي| اگرچه عبادت و رازونياز با خداوند به زمان و مکان خاصی نیاز ندارد و هرجا که فطرت آدمی اقتضا کند، همان جا امکان ارتباط با خداوند و دعا و نیایش فراهم می‌شود اما او که خالق ماست، فرصت‌هایی طلایی برای نزدیک شدن به خود را در اختیارمان قرار داده است؛ فرصت‌هایی مثل ماه رجب که لحظه‌لحظه‌اش و مناسبت‌های متعددش برای ما سکوی اوچ گرفتن در مسیر قرب و بندگی است.

بارش رحمت خدا

در نام‌گذاری ماه رجب به «رجب‌الاصب» و «رجب‌الاصم» از پیامبر اکرم^(ص) نقل است که فرمودند: «ماه رجب را اصب نامیده‌اند؛ چون در این ماه، رحمت الهی بر امت من فرو می‌ریزد و ماه اصم می‌گویند؛ چون در این ماه از جنگ با مشرکان نهی شده است و چون صدایی برای فراخواندن به جنگ (نه فراخوانی برای جنگ و نه شبهه اسب و نه صدای کشیده شدن شمشیر از نیام) در این ماه شنیده نمی‌شود. گویا این ماه از این نظر ناشناوست» [بحارالانوار، ۱۴۳ قمری، ج ۴۹، ص ۵۰].

ماه مبارک رجب از ماه‌های بسیار با عظمتی است که در آن، رحمت بی‌پایان الهی مثل ابر بهار بر بندگان سرازیر می‌شود. آنان که حرمت این ماه را نگه دارند و حق آن را ادا کنند، در روز قیامت با ندای «این‌الرجیبون» از عرش الهی مخاطب قرار می‌گیرند و با همراهی هزاران فرشته و نورانیت خاص، وارد بهشت می‌شوند و از جایگاه بسیار والایی برخوردارند.

رجب ماه خداست

رجب یا رجب‌المرجب، هفتمین ماه از ماه‌های قمری و نخستین ماه از ماه‌های حرام است. بر انجام حج عمره، روزه و عبادت در این ماه تأکید شده‌است و پیامبر^(ص) درباره آن فرموده‌اند: «رجب‌ماه‌خداست. شعبان‌ماه من است و رمضان، ماه امت من است». همچنین، ثواب روزه‌داری یک روز ماه رجب را ثواب یک ماه روزه، ذکر کرده‌اند. رجب به معنای بزرگ داشتن و عظیم شمردن است. به معنای ماهی است که بزرگ و محترم شمرده می‌شود. به نقل از منابع لغوی، عرب از دوران پیش از اسلام، این ماه را بزرگ می‌داشته و از جنگ در آن پرهیز می‌کرده است. مرجب هم به معنای «بزرگ‌داشته‌شده» است، البته این ماه به «رجب‌الاصم» و «رجب‌الاصب» هم شناخته می‌شود.

۳ راه سرمایه‌گذاری در ماه رجب

حجت‌الاسلام والمسلمین مهدی ماندگاری درباره راه‌های بهره‌مندی از برکات ماه رجب می‌گوید: سه راهکار برای حفظ اندوخته‌های این ماه وجود دارد: اول اینکه برای حفظ اعمال، استغفار زیاد کنید. دومین راهکار، توسل و سومین راهکار این است که اعمال‌تان را دست صاحب‌الزمان^(عج) امانت دهید. وی تأکید می‌کند: هر روز زیارت رجبیه را بخوانید. در ماه رجب، زیارت امام حسین^(ع) نیز خیلی تأکید شده‌است. در خانه‌ای که توسل به ائمه^(ع) باشد، رفت‌وآمد ملائکه به آن زیاد است. آن قدری که برای زیارت امام حسین^(ع) فضیلت است. برای عمره مستحبی نیست. مناسبت‌های مهم ماه رجب بر ارزش و مضاعف شدن ثواب‌های آن افزوده‌است، این‌ماه با ولادت امام باقر^(ع) آغاز می‌شود. ولادت امام جواد^(ع) در دهم ولادت امیرالمؤمنین^(ع) در سیزدهم آن، ارج و قربی بی‌مثال به آن بخشیده‌است، جورچینی که با مبعث پیامبر خاتم^(ص) در بیست‌وهفتمین روز رجب، تکمیل می‌شود.

با هرکه قهر هستید، آشتی کنید

حجت‌الاسلام والمسلمین حبیب‌ا... فرحزاد درباره اعمال و فضیلت‌های ماه رجب می‌گوید: روزه گرفتن در ماه رجب سفارش شده است. یک روز روزه گرفتن در ماه رجب به اندازه یک سال ثواب دارد، موجب خشنودی خدا و دوری از آتش جهنم می‌شود و دری از درهای جهنم را می‌بندد. سه روز روزه گرفتن در ماه رجب، نیز بهشت را بر انسان واجب می‌کند. رجب اسم نهری در بهشت است که از شیر سفیدتر و از عسل شیرین‌تر است و به کسانی تعلق دارد که در این ماه روزه می‌گیرند. این کارشناس مذهبی بیان می‌کند: یکی از اعمال رجبی این است که اختلاف دربین ما نباشد. با هرکه قهر هستید، بروید آشتی کنید، و الا معلوم نیست دعاها و زیارت‌هایتان قبول شود. صلح و آشتی را خدا و امام‌زمان^(عج) خیلی دوست دارند. وی با بیان اینکه از مستحبات ماه رجب، زیارت آقا علی بن موسی‌الرضا^(ع) است، ادامه می‌دهد: شخصی به امام جواد^(ع) گفت: «من وضع مالی‌ام خوب است، به‌خانه خدارفته‌ام، به کربلا و نجف و کاظمین رفته‌ام و حالا آمده‌ام با شما مشورت کنم آیا امسال هم به مکه بروم؟». امام جواد^(ع) فرمودند: «اگر به زیارت پدرم بروی، از همه این‌ها افضل است». در بعضی روایات آمده است ثواب زیارت امام رضا^(ع) برابر هفتاد حج قبول شده است و بعضی روایات می‌گویند که ثوابش برابر با ۷۰ هزار حج قبول شده است.

لیله‌الرقائب را از دست ندهیم

اولین شب جمعه ماه رجب را «لیله‌الرقائب» گویند، رسول خدا^(ص) در روایتی که فضیلت ماه رجب را بیان می‌کرد، فرمودند: «از اولین شب جمعه ماه رجب، غافل نشوید که فرشتگان، آن را «لیله‌الرقائب» نامیده‌اند». سپس ایشان اعمال آن شب را بیان کردند: «روز پنجشنبه اول ماه را روزه می‌گیری، چون شب جمعه فراسید، میان نماز مغرب و عشا دوازده رکعت نماز می‌گزاری (هر دو رکعت به یک سلام) و در هر رکعت از آن، یک مرتبه سوره «حمد» و سه مرتبه «اِنَّا لِلّٰهِ وَاِنَّا رَاجِعُونَ» و دوازده مرتبه «قل هو‌ا...حد» را می‌خوانی. پس از اتمام نماز هفتاد مرتبه می‌گویی: «اللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ النَّبِیِّ الْاُمِّیِّ وَ عَلٰی اٰلِهِ». آن‌گاه به سجده می‌روی و هفتاد بار می‌گویی: «سُبُّوحٌ قُدُّوسٌ رَبُّ الْمَلَائِکَةِ وَالرُّوحِ». سپس سر از سجده برمی داری و هفتاد بار می‌گویی: «رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَتَجَاوِزْ عَمَّا تَعْلَمُ». اِنِّکَ اَنْتَ الْعَلِیُّ الْاَعْظَمُ». بار دیگر نیز به سجده می‌روی و هفتاد مرتبه می‌گویی: «سُبُّوحٌ قُدُّوسٌ رَبُّ الْمَلَائِکَةِ وَالرُّوحِ». آن‌گاه حاجت خود را می‌طلبی که آن‌شاء... برآورده خواهد شد. رسول خدا^(ص) در فضیلت این اعمال فرموده‌اند: «هرکه چنین نمازی را بخواند، خداوند همه گناهانش را ببامرزد...». بنا بر آنچه درباره فضیلت و ظرفیت ماه رجب بیان شد، می‌توان دریافت که خدا یکی از بهترین فرصت‌ها را برای رشد در اختیار انسان قرار داده و راه‌های آسان و هموار را هم برای آن ترسیم کرده است. این ماییم که باید زنگ و فرصت شناس باشیم و با کمی برنامه‌ریزی از این فرصت طلایی، بیشترین استفاده را بکنیم.

فراخوان عمومی به بندگی

همان‌طور که بیان کردیم، رجب از بهترین فرصت‌ها برای تمرین بندگی و عبودیت است. پیامبر^(ص) در این باره فرموده‌اند: «خداوند تبارک و تعالی، ملکی را در آسمان هفتم قرار داده است که به او داعی [دعوت‌کننده] می‌گویند. هنگامی که ماه رجب فرا می‌رسد، هر شب تا صبح ندا می‌دهد: «خوشابه حال‌ذاکرین [خدا]، خوشابه حال طاعت‌کنندگان» و «خدای متعال می‌فرماید: «من هم نشین کسی هستم که با من هم نشین باشد و از هرکه از من اطاعت کند، اطاعت می‌کنم و می‌بخشم فردی را که طلب استغفار کند، [زیرا] ماه [رجب] ماه من است و بنده، بنده من است و رحمت، رحمت من. هرکه مرا در این ماه بخواند، او را اجابت می‌کنم و هرکه از من [چیزی] درخواست کند، به او عطا می‌کنم و هرکه از من هدایت بخواهد، او را هدایت می‌کنم. این ماه [رجب] را ریسمانی بین خودم و بندگانت قرار دادم، پس هرکه به‌وسیله این ماه [به این ریسمان] چنگ بزند، به [قرب] من خواهد رسید» (مستدرک‌الوسائل، ج ۷، ص ۵۳۵، ح یک).

اعمال ماه رجب

در تمام روز‌های ماه رجب، خوب است که این دعا خوانده شود: «یا عَن تَمَلُکَ خَوَائِجِ السَّائِلِیْنَ، وَتَعْلَمُ ضَمِیرُالسَّائِمِیْنَ، لَکُلِّ مَسْأَلَةٍ وَتَمُکَ سَفْعُ خَاصِرٍ وَخَوَائِجِ الْعَبْدِ، اللَّهُمَّ وَمَواعِدَکَ الصَّادِقَه، وَیَآدِیکَ الْفَاضِلَه، وَرَحْمَتُکَ الْوَاسِعَه، فَاسْأَلُکَ اَنْ تُصَلِّیَ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَاَنْ تُقَضِّیَ خَوَائِجِی لِلدُّنْیَا وَالْآخِرَه، اِنَّکَ عَلٰی کُلِّ شَیْءٍ قَدِیْرٌ». پیامبر اکرم^(ص) در جایی دیگر درباره ماه رجب فرموده‌اند: «هرکه در ماه رجب صدمرتبه بگوید: «اَسْتَغْفِرُ... الَّذِیْ لَا اِلَهَ اِلَّا هُوَ، وَحَدَه لَا شَرِیکَ لَهُ وَ اَتُوبُ اِلَیْهِ» و در پایان نیز صدقه‌ای بدهد، خداوند کارش را با رحمت پایان دهد و هرکه چهارصدمرتبه آن را بگوید، به فضیلت شهیدان نائل خواهد آمد». همچنین حضرت فرموده‌اند: «هرکه در ماه خدا، هزارمرتبه «لَا اِلَهَ اِلَّا...» بگوید، خداوند برای وی حسنات فراوانی خواهد نوشت».

ثواب بی‌شمار روزه ماه رجب

نقل است یکی از یاران امام صادق^(ع) در اواخر ماه رجب، خدمت ایشان رسید. چون نظر مبارک امام^(ع) به او افتاد، فرمودند: «ایا در این ماه روزه گرفته‌ای؟ گفت: نه. فرمودند: «آن قدر ثواب از تو فوت شده است که اندازه آن را کسی جز خدا نمی‌داند. این ماهی است که خداوند، آن را بر سایر ماه‌ها برتری بخشیده و احترام آن را عظیم شمرده و برای روزه داشتن آن، پاداش‌های مهمی قرار داده است». آن مرد پرسید: «آیا اگر در بقیه این ماه روزه بدارم، به بخشی از ثواب می‌رسم؟» امام^(ع) فرمودند: «آری». سپس ثواب‌های مهم برای فردی که فقط روز آخر ماه، یا دو روز آخر ماه، یا سه روز آخر ماه را روزه بدارد، بیان کردند: مانند نجات از سكرات مرگ، نجات از عذاب قبر و نجات از لغزش بر صراط و شاید قیامت و نائل شدن به برائت و رهایی از آتش دوزخ».

برای شب اول، نخستین شب جمعه ماه رجب، شب سیزدهم، ایام البیض (روز‌های سیزدهم تا یازدهم) به‌ویژه نیمه این ماه و شب مبعث حضرت رسول^(ص)، نیز اعمال بسیاری توصیه شده است که شرح آن‌ها در مفاتیح‌الجنان شیخ عباس قمی و دیگر کتاب‌های دعایی آمده است و هریک ثواب و برکات بسیار را نصیب ما می‌کند.

